

Nr 29.*Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrad lydelse av 11 § lagen om rätt till fiske.*

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 233 i första kammaren av herr *Hällgren* och herr *Svensson, Rikard*, samt nr 297 i andra kammaren av herr *Andersson i Ronneby m. fl.*

I motionerna, som är likalydande, föreslås »att paragraf 11 i lagen om rätt till fiske av den 1 december 1950 ges följande lydelse:

Vid Blekinge läns södra kust (väster om Torhamnsudde) må varje svensk medborgare med rörligt redskap fiska i enskilt vatten på ett avstånd ej understigande 300 meter från fastlandet eller från ö av minst 100 meters längd eller, där den stranden följande kurvan för högst 3 meters djup går längre ut, utanför denna djupkurva. Med nät, som äro att hänföra till rörligt redskap, med snörpvad efter sill samt med långrev och tobisnot är fisket fritt ända in till stranden.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Över dessa har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver yttranden inhämtats från fiskeristyrelsen och från länsstyrelsen i Blekinge län. På begäran av utskottet har yttranden över motionerna därjämte avgivits av Blekinge läns hushållningssällskap och Svenska sydkustfiskarens centralförbund. Länsstyrelsen har vid sitt yttrande fogat ett av fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt till länsstyrelsen avgivet utlåtande över motionerna.

Gällande bestämmelser m. m.

I 5 § lagen om rätt till fiske stadgas som huvudregel beträffande rätt att fiska i enskilt fiskevatten, att sådan rätt tillkommer jordägaren eller den som enligt avtal, urminnes hävd, dom eller skattläggning eller på annan särskild grund äger rätt därtill. Flera stadganden i lagen ger emellertid även andra än de sålunda uppräknade rätt att i vissa delar av Sverige idka fiske i enskilt fiskevatten. Sålunda stadgas i 11 § första punkten, att vid Blekinge läns södra kust (väster om Torhamnsudde) må varje svensk medborgare med rörligt redskap fiska i enskilt vatten på ett avstånd ej understigande trehundra meter från fastlandet eller från ö av minst elthundra meters längd eller, där den stranden följande kurvan för högst tre meters djup går längre ut, utanför denna djupkurva. I andra punkten i 11 § göres från huvudregeln i 5 § det ytterligare undantaget, att vid nyss nämnda kuststräcka fisket är fritt ända intill stranden, därest det idkas med nät, som är att hänföra till rörligt redskap, med långrev eller med tobisnot.

I den av länsstyrelsen med stöd av 9 § i gällande fiskeristadga utfärdade stadgan för fiskets bedrivande vid Blekinge läns kuster föreskrives — efter

en den 30 oktober 1953 vidtagen ändring — i § 4 a förbud mot fiske med snörpvad *dels* innanför den i § 4 i samma stadga angivna s. k. sillnotlinjen, *dels ock*, i området utanför nämnda linje, i enskilt vatten som vid normalt medelvattenstånd har mindre djup än 6 meter. Med »sillnotlinjen» avses enligt nyssnämnda § 4 en i paragrafen angiven linje, innanför vilken sillnot icke får användas.

I samband med ändringen av länsfiskeristadgan hemställde länsstyrelsen hos Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t måtte förklara det i länsfiskeristadgan meddelade förbudet mot snörpvadsfiske inom vissa områden av enskilt vatten tillämpligt jämväl å vattenområde, dit strandäganderätten icke sträckte sig. Kungl. Maj:t förordnade genom beslut den 27 mars 1954, att föreskrifterna i § 4 a i länsfiskeristadgan skulle gälla jämväl beträffande vattenområde av nyss angivet slag. Samtidigt lämnade Kungl. Maj:t utan bifall besvär, som anförts över bland annat de av länsstyrelsen meddelade föreskrifterna i § 4 a i länsfiskeristadgan.

Yttrandena.

Fiskeristyrelsen uttalar, att det icke förefaller otroligt, att den i motionerna föreslagna lagändringen kan visa sig vara lämplig, samt förklarar sig därför intet ha att invända mot bifall till motionerna. Svenska sydkustfiskarens centralförbund tillstyrker uttryckligen bifall. Länsstyrelsen och hushållningssällskapet förordar en utredning i ärendet.

Fiskeristyrelsen anför bland annat följande.

Såsom av förarbetena till lagen om rätt till fiske den 1 december 1950 (nr 596) framgår försökte man vid utformningen av denna lag att i största möjliga mån taga hänsyn till inom olika trakter rådande sedvänjor. Det är alltså enligt dessa principer, som de särskilda bestämmelser rörande fiskerätten vid Blekinge läns södra kust tillkommit, vilka återfinnes i 11 § i nämnda lag. Då snörpvad såväl i Blekinge som annorstädes vid vår östersjökust vid tiden för lagens tillkomst var ett så gott som okänt redskap, hade givetvis ingen sedvänja där kunnat utbildas rörande rätten att bruka detta redskap, och även i övrigt torde anledning ha saknats att då särskilt taga hänsyn till detsamma.

Det är först under de allra sista åren, som snörpvadsfisket i nämnvärd grad idkats i Blekinge, och någon större omfattning fick det ej förrän under vintern 1952/53, då 53 snörpvadsbåtar bedrevo sådant fiske till största delen i östra delen av Blekinge skärgård, där tillgången på sill visade sig vara mycket god. Som varje snörpvad i medeltal kostar omkring 10 000 kronor, var det alltså ganska stora belopp, som på kort tid investerades i detta fiske. Från november till och med maj ilandfördes omkring 2 millioner kg snörpvadssill.

Under innevarande vinter synas några större sillmängder icke ha visat sig i Blekinge skärgård, och något nämnvärt snörpvadsfiske har därför där icke förekommit.

Även om att döma av de erfarenheter, som hittills gjorts, strandfiskena hittills icke synes ha lidit något väsentligt men av snörpvadsfisket, är dock den oro förklarlig, som idkarna av dessa fisken visat på grund av snörpvadsfiskets utveckling i skärgårdarnas förhållandevis trånga vatten. Å andra sidan kan snörpvadsfisket komma att visa sig vara ett rationellt medel att

utnyttja sillförekomsten här och bör därför icke onödigt hämmas i sin utveckling genom alltför restriktiva bestämmelser.

Fiskeristyrelsen uttalar slutligen, att de ovan återgivna bestämmelserna i § 4 a i den lokala fiskeristadgan för Blekinge län ganska väl skyddar strandfiskarens intressen.

Centralförbundet framhåller, att det i nyssnämnda paragraf i länsfiskeristadgan föreskrivna förbudet mot fiske med snörpvad inom enskilt vattenområde, där vattendjupet är mindre än sex meter, tillkommit på framställning av förbundet i syfte att på lång sikt skydda återväxten av sill i Blekinge till båtnad såväl för strandägare som för yrkesfiskare. Förbundet erinrar vidare om att fiske efter sill i Blekinge sedan gammalt varit tillåtet ända intill stranden och att snörpvadar och ekolod anskaffats för att möjliggöra ett rationellare fiske. Utvecklingen skulle enligt förbundets mening hämmas, om motionerna avslöges.

Länsstyrelsen anför bland annat följande.

Då snörpvadsfisket är en för Blekinge helt ny metod för sillfiske och tillräckliga erfarenheter om detta fiske ännu ej torde ha vunnits här, kan det ifrågasättas, om icke snörpvadsfiskets vidare utveckling först bör avvägas innan en lagändring övervägs. En lagändring bör, synes det länsstyrelsen, dessutom föregås av utredning, enär en avvägning av de olika intressen, varom här är fråga, är av synnerlig betydelse för de olika befolkningsgrupper som här stå i motsatsförhållande till varandra. Länsstyrelsen förordar sålunda en utredning.

Skulle, efter verkställd utredning, den föreslagna lagändringen finnas ha fog för sig, synes det böra tillika övervägas, om icke samtidigt bestämmelserna i § 4 a i den nya länsfiskestadgan lämpligen böra överföras till 11 § lagen om rätt till fiske. Dessa bestämmelser synas nämligen vid ett bifall till motionerna ha sin rätta plats i fiskelagen.

Hushållningssällskapet framhåller, att den i motionerna behandlade frågan aktualiserats först under vintern 1952/53, samt anför vidare bland annat.

Under den jämförelsevis korta tid, under vilken snörpvadsfiske i nämnvärd omfattning bedrivits vid länets sydkust, ha endast begränsade erfarenheter vunnits rörande verkningarna av detta fiske. Då det vidare är angeläget, att en ändring av lagen i förevarande avseende föregås av ingående överväganden rörande dess verkningar i olika hänseenden, synes det hushållningssällskapet önskvärt, att ärendet göres till föremål för närmare utredning.

Utskottet.

Som framgår av den ovan lämnade redogörelsen för gällande rätt nämnes snörpvad icke uttryckligen bland de redskap, med vilka fiske fritt får bedrivas ända intill stranden vid den i 11 § lagen om rätt till fiske angivna kuststräckan. Tvekan har emellertid yppats, huruvida icke snörpvad likväl skall anses omfattas av beskrivningen i nämnda lagrum å de tillåtna redskapen. Denna fråga är enligt vad utskottet inhämtat f. n. föremål för domstols prövning. Sedan Östra och Medelsta domsagas häradsrätt den 24 februari 1954 fällt ett antal fiskare till ansvar för snörpvadsfiske innanför

den i lagrummet angivna trehundrametersgränsen, har talan mot domen med yrkande om frikännande fullföljts hos hovrätten över Skåne och Blekinge. Hovrätten har ännu icke meddelat dom i målet. Vid sådant förhållande anser sig utskottet icke böra ingå på det ifrågavarande tolknings-
spörsmålet.

Motionärerna framhåller, att fiske med snörpvad icke förekom i Blekinge vid tiden för fiskerättslagens tillkomst, men att en stor del av de blekingska fiskarna numera anskaffat snörpvad, vilket är ett dyrbart och effektivt redskap för sillfiske. Vad motionärerna sålunda framhållit torde vara riktligt. Utskottet finner det vara av vikt, att hinder icke lägges i vägen för en rationell utveckling av fisket. Därest den nuvarande lydelsen av 11 § fiskerättslagen icke skulle anses medge snörpvadsfiske innanför trehundrametersgränsen, talar därför starka skäl för en lagändring i enlighet med vad motionärerna föreslagit.

Innan slutlig ställning togs till motionsyrkandet, torde emellertid de skilda intressegrupper, som representeras av yrkesfiskarna, å ena, och strandägarna, å andra sidan, böra beredas ytterligare möjligheter att framföra synpunkter på frågan. Dessutom synes i händelse av lagändring böra övervägas, huruvida någon begränsning bör stadgas för snörpvadsfisket i enlighet med reglerna i § 4 a i länsfiskeristadgan för Blekinge län eller på annat sätt. Utskottet förordar därför att den av motionärerna väckta frågan utredes. Då stora summor nedlagts på anskaffningen av snörpvadar och ekolod, är det emellertid angeläget, att frågan snarast möjligt får sin lösning. Utredningen synes därför böra bedrivas med sådan skyndsamhet, att därav föranlett förslag kan föreläggas riksdagen om möjligt vid innevarande års höstsession eller senast vid 1955 års riksdag.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av förevarande motioner, I: 233 och II: 297, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning, huruvida fiske med snörpvad bör tillåtas i ökad utsträckning vid den i 11 § lagen om rätt till fiske angivna kuststräckan.

Stockholm den 13 maj 1954.

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD.

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Osvald, Grym, Ivar Nilzon, Axel Jansson, Ebbe Ohlsson, Boo och William Ohlsson;

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Johansson i Torp, Nyberg, Levin, Andersson i Ryggestad, Nestrup*, Munktell* och Jansson i Benestad*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.